

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1997-1998

26 mei 1998

ONTWERP VAN DECREET

betreffende de euro

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

ALGEMENE TOELICHTING

I. DE EUROPESE BESLUITVORMING

Op 7 februari 1992 werd te Maastricht het Verdrag betreffende de Europese Unie ondertekend. Dit Verdrag brengt een wijziging aan in het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap en werd door België goedgekeurd bij wet van 26 november 1992 (BS, 30 oktober 1993). Het Verdrag van Maastricht is in werking getreden op 1 november 1993.

Ingevolge het Verdrag van Maastricht werd de Economische en Monetaire Unie (EMU) opgericht. Aldus wordt een stap dichterbij gezet naar de Europese integratie, door de versterking van de economische en monetaire samenwerking tussen de Lidstaten. Een dergelijke samenwerking wordt onder meer belichaamd door de invoering van een gemeenschappelijke munt, de euro. Op de Europese Top van Madrid van 15 en 16 december 1995 werd beslist dat de derde en laatste fase van de EMU zal aanvangen ten laatste op 1 januari 1999. Op de Europese Top van Dublin (december 1996) werd dan beslist dat de startdatum 1 januari 1999 zal zijn.

Om deel uit te maken van de EMU is niet alleen vereist dat de Lidstaten voldoen aan de toetredingscriteria, zoals vastgesteld door het Verdrag van Maastricht. De Lidstaten dienen er ook voor te zorgen dat hun nationale wetgeving verenigbaar is met de artikelen 107 en 108 van het EG-Verdrag.

Op de Top van Madrid werd eveneens het scenario vastgelegd voor de invoering van de eenheidsmunt, in uitvoering van artikel 109J, § 3, van het Verdrag. Er werd gekozen voor een omschakelingsproces in verschillende stappen, dat een geleidelijke vervanging van de nationale munteenheden door de euro moet toelaten.

Op de Europese Top van Madrid werd als benaming van de Europese eenheidsmunt de "euro" gekozen.

Op 1 januari 1999 zal de Europese Raad, overeenkomstig artikel 109 L, § 4, van het Verdrag, bij unanieme beslissing van de deelnemende Lidstaten de omrekeningskoersen van de valuta's van de deelnemende landen tegenover de euro onherroepelijk

vastleggen. De euro zal met onmiddellijke ingang de munteenheid worden van de deelnemende Lidstaten. Vanaf dezelfde datum zal ook het gemeenschappelijk monetair beleid in euro worden bepaald, en zal de nieuwe verhandelbare overheidsschuld in euro worden uitgegeven.

Ingevolge deze beslissing zal de euro, hoewel hij op dat ogenblik enkel een girale vorm aanneemt, een volwaardige munteenheid zijn. Tijdens de overgangsperiode, die loopt van 1 januari 1999 tot 31 december 2001, zal de euro immers alleen bestaan als rekenmunt en als giraal betaalmiddel, maar voor betaling in contanten zal de Belgische frank worden gebruikt, die vanaf 1 januari 1999 zal worden beschouwd als een niet-decimale onderverdeling van de euro.

De biljetten en munten in euro zullen pas vanaf 1 januari 2002, datum waarop de definitieve fase ingaat, worden ingevoerd. Ten laatste zes maanden later, uiterlijk op 30 juni 2002, zullen de biljetten en munten in Belgische frank hun wettelijke betaalkracht verliezen.

Volgens het algemene beginsel dat door de Europese Raad van Madrid bij de aanneming van het referentiescenario werd geformuleerd, mag iedereen tijdens de overgangsfase waarin de euro en de Belgische frank naast elkaar voorkomen, de euro gebruiken, maar kan niemand daartoe worden verplicht; dit is het beginsel "geen verplichting, geen verbod". Op basis hiervan heeft de Europese Raad twee verordeningen opgesteld waarin de procedure voor de invoering van de euro wordt vastgelegd, en meer in het bijzonder de relatie tussen de euro en de nationale munten tijdens de overgangsfase.

Verordening nr. 1103/97 van de Europese Raad van 17 juni 1997

Verordening nr. 1103/97 van de Europese Raad van 17 juni 1997, gebaseerd op artikel 235 van het Verdrag van Maastricht, bevat enkele dringende bepalingen betreffende de invoering van de euro, die rechtszekerheid moeten scheppen omtrent de vervanging van de ecu door de euro, de continuïteit van overeenkomsten, alsmede de wijze van omrekening en afrondingen.

Vanaf 1 januari 1999 wordt elke verwijzing naar de ecu in een rechtsinstrument vervangen door euro a rato van 1 ecu voor 1 euro. Vanaf die datum zal de euro een volwaardige munt zijn en zal de officiële ecu-mand ophouden te bestaan.

Uitgaande van de veronderstelling dat de vervanging van de nationale munten door de euro op zich niets hoeft te veranderen aan de continuïteit van de contracten, voorziet de verordening expliciet dat de invoering van de euro geen aanleiding kan zijn voor het wijzigen van de bepalingen van een rechtsinstrument, noch dat een partij kan worden ontslagen of ontheven van de uitvoering van enig rechtsinstrument, en dat een partij niet het recht heeft om een rechtsinstrument eenzijdig te wijzigen of te beëindigen.

De bepaling over de continuïteit van de contracten is zeer algemeen en is rechtstreeks van toepassing in België. Er zal derhalve bij de invoering van de euro niets worden gewijzigd in de uitvoering van contracten, wetten en regelgevende teksten die in Belgische frank zijn uitgedrukt, noch, tenzij anders bepaald in een contract of wet, in de vorm van die rechtsinstrumenten.

In het voorontwerp van wet betreffende de euro werden enkele bepalingen opgenomen om de regel m.b.t. de continuïteit van de contracten in de nationale rechtsorde te versterken en om maatregelen te nemen met het oog op de rechtsbescherming van de consument.

De verordening bevat ook een aantal regels inzake omrekeningen en afrondingen. Op basis van het subsidiariteitsprincipe werden in de nationale rechtsorde aanvullende wetgevende maatregelen genomen om sommige leemten op dit vlak aan te vullen.

Verordening nr. 974/98 van de Europese Raad van 3 mei 1998

Op 3 mei 1998 heeft de Europese Raad overeenstemming bereikt over een verordening over de invoering van de euro, waarin een aantal aspecten worden geregeld die noodzakelijk zijn voor de invoering van de eenheidsmunt. Hierin wordt het in Madrid overeengekomen principe "geen verbod, geen verplichting" ingevoerd. Er worden eveneens bepalingen in opgenomen betreffende de relatie tussen de euro en de nationale munten tijdens de overgangperiode, en maatregelen voor de definitieve vervanging van de nationale valuta's door de euro op het einde van de overgangperiode.

- Op monetair vlak zal de euro vanaf 1 januari 1999 de munteenheid worden van de deelnemende lidstaten, en zal de Belgische frank gedurende de overgangperiode als een niet-decimale uitdrukking van de euro blijven bestaan. De

verwijzingen naar Belgische frank in de rechtsinstrumenten blijven evenwel absoluut geldig tijdens deze periode.

- Op wettelijk en contractueel vlak is de verwijzing naar de nationale munteenheid tijdens de overgangperiode geldig als ware het een verwijzing naar de euro-eenheid overeenkomstig de omrekeningskoersen ; Dit geldt zowel voor wettelijke en reglementaire bepalingen als voor beheersdaden, contracten, wettelijk afdwingbare documenten, rechtspraak, betaalinstrumenten, en dergelijke.

De handelingen die krachtens een rechtsinstrument moeten worden verricht, moeten, tenzij anders overeengekomen, uitgevoerd worden in de muntaanduiding die gebruikt of voorzien is in het rechtsinstrument.

Op contractueel vlak kunnen de partijen in onderlinge overeenstemming afwijken van de hierboven omschreven regel, om naar keuze de euro of de Belgische frank te gebruiken, binnen de grenzen van de contractuele vrijheid ; wanneer bovendien een betaling in contanten niet uitgesloten is, kan de schuldenaar een schuld in euro vereffenen met biljetten en muntstukken in Belgische frank. Vanuit wettelijk oogpunt betekent dit dat de bepalingen die uitdrukkelijk voorzien in het gebruik van de Belgische frank, moeten worden aangepast indien men het gebruik van de euro wil toelaten. Hoewel deze bepalingen meestal voorkomen in besluitvorming genomen op het niveau van de uitvoerende macht, is het de bedoeling om in de nationale wetgeving bepalingen op te nemen die deze wettelijke hindernissen voor het gebruik van de euro willen wegnemen.

- Wat betreft de financiële markten en de schuld, kunnen de deelnemende landen de nodige maatregelen nemen voor de overgang van de gereguleerde markten naar de euro, zelfs indien deze voor sommige economische subjecten een verplichting tot het gebruik van de euro met zich meebrengen. Van deze mogelijkheid wordt gebruik gemaakt in het federale voorontwerp van wet betreffende de euro.
- Vanaf 1 januari 1999 wordt er in de banksector gezorgd voor een regeling van de betalingen door creditering van een rekening. Een bank die een betaling in euro ontvangt, zorgt voor de nodige omrekening teneinde een rekening in Belgische frank te crediteren zonder de instemming van de begunstigde te moeten vragen.

Aangezien het voor de schuldenaar mogelijk is, te betalen via een rekening in euro of een rekening in Belgische frank, zullen alle betalingen via banken in frank of in euro voor elke gebruiker vlot verlopen.

- Wat betreft de overgang van de overheidsdiensten, is de overschakeling in de eerste plaats afhankelijk van de aanpassing van de regelgeving. De Europese verordening bepaalt tevens, overeenkomstig het beginsel "geen verplichting, geen verbod", dat de overheidsdiensten de burgers het gebruik van de euro enkel kunnen opleggen op grond van een gemeenschappelijk tijdsschema.

Krachtens het subsidiariteitsbeginsel, en overeenkomstig considerans (16) die aan deze verordening voorafgaat, kunnen de deelnemende Lidstaten het gebruik van de euro toestaan in de transacties met de overheidssector. Dit betekent dat de overheidsdiensten de ondernemingen en particulieren enkel de toestemming kunnen verlenen, binnen eventueel vast te stellen grenzen, om de euro te gebruiken in hun betrekkingen met de overheidssector. Vastgesteld dient te worden dat die mogelijkheid, met het oog op een vlottere overgang van ondernemingen en particulieren naar de euro, ruimschoots werd gebruikt door de meeste landen die zich voorbereiden om deel te nemen aan de Monetaire Unie.

II. VOORBEREIDING VAN BELGIË OP DE ECONOMISCHE EN MONETAIRE UNIE

A. Het nationaal overgangsplan

De communautaire wetgeving tot vaststelling van het tijdsschema voor de veralgemening van het gebruik van de euro staat een zekere vrijheid toe aan de individuele Lidstaten. Ingevolge het subsidiariteitsprincipe dient elke Lidstaat zelf de nodige maatregelen te nemen voor de planning van de invoering van de euro. Aldus keurde de Ministerraad van de federale regering in augustus 1996 het nationaal overgangsplan goed, waarin aanbevelingen werden geformuleerd voor de overgang naar de eenheidsmunt voor zowel de particuliere als de overheidssector. Deze hebben vooral betrekking op de overschakeling op de euro van de interbancaire betalingssystemen, de financiële markten en de banken. Ook zijn er aanbevelingen inzake de uitgifte van overheidseffecten en het overschakelen van de boekhouding van de ondernemingen op de euro. Ze betreffen eveneens de particulieren, de instellingen voor financiële controle en de statistie-

ken. De bedoeling is, vanaf 1 januari 1999 zowel financiële stromen als uitwisseling van informatie mogelijk te maken in Belgische frank en in euro.

De krachtlijnen van het nationaal overgangsplan werden verder geconcretiseerd binnen de diverse werkgroepen van het Commissariaat-generaal voor de euro, dat werd opgericht bij beslissing van de Ministerraad van 22 november 1996.

B. De administratieve krachtlijnen

Op 18 juli 1997 keurde de federale Ministerraad de krachtlijnen voor de overgang van de overheidsbesturen naar de euro goed. Bij de voorbereiding hiervan werden zowel de federale overheid, de beheersinstellingen van de sociale zekerheid, de gemeenschappen en de gewesten, alsook de provincies en lokale besturen betrokken.

Het plan van de Belgische overheidssector gaat verder dan de communautaire wetgeving, die het gebruik van de euro voor verrichtingen met de overheid pas algemeen verplicht vanaf 1 januari 2002. In België zullen ondernemingen en particulieren al vanaf 1 januari 1999 de keuze hebben om ofwel de Belgische frank ofwel de euro te gebruiken in hun communicatie met fiscale en parafiscale besturen. Deze optie veronderstelt natuurlijk een omvangrijke aanpassing van de wetgeving en van een groot aantal formulieren.

De interne werking van de overheidsbesturen (boekhouding, statistieken, enz.) daarentegen blijft tijdens de overgangsperiode in Belgische frank. De wetgeving blijft tijdens de overgangsperiode eveneens in Belgische frank uitgedrukt, ook indien de bedragen in de betrokken periode worden gewijzigd. Bij de omrekening van bedragen in Belgische frank naar euro, en vice versa, zullen enkel mathematische omrekeningen en afrondingen worden toegepast.

Tenslotte zal men vanaf 1 januari 1999 in het kader van overheidsopdrachten ook offertes in euro kunnen indienen en statistische gegevens in euro kunnen mededelen.

C. De aanbevelingen voor de financiële sector

De aanbevelingen voor de financiële sector, die werden ondertekend door de Belgische financiële autoriteiten, werden in november 1997 gepubliceerd.

Zij bevatten precieze technische aanbevelingen die bedoeld zijn als referentiekader voor de voorbereiding van de financiële sector op de invoering van de eenheidsmunt. Deze behandelen de praktische problemen die zich stellen bij de overschakeling van de financiële instellingen op de euro, de maatregelen die moeten worden genomen opdat de geregementeerde markten vanaf 4 januari 1999 in euro zouden kunnen werken, de invoering van eurobiljetten en -munten en de modaliteiten voor het omruilen a pari tijdens de overgangsperiode van biljetten en munten waarvan de koers onherroepelijk werd vastgeklonken, de aanpassing van de girale betaalmiddelen aan de komst van de euro, en de weerslag van de euro voor het prudentiële toezicht op de banken en de statistische verslagen die deze laatste moeten opstellen.

D. De economische krachtlijnen

Dit gedeelte van het nationaal overgangsplan is bedoeld om de harmonieuze invoering van de euro vanaf 1 januari 1999 te bevorderen in de sector van de niet-financiële ondernemingen en de particulieren. Dit document is gebaseerd op 5 algemene principes : neutraliteit, transparantie, geen verplichting, geen verbod, en bescherming van de zwaksten. Het bevat aanbevelingen voor een harmonieuze invoering van de euro in de relaties tussen enerzijds ondernemingen en anderzijds werknemers en consumenten, alsook in de relaties tussen ondernemingen onderling en particulieren onderling. Het betreft meer bepaald de continuïteit van de contracten, de prijsaanduiding en het gebruik van de euro in de bedrijfsboekhouding en de loonadministratie.

III. BIJKOMENDE WETTELIJKE MAATREGELEN VAN DE FEDERALE OVERHEID

Een eerste wettelijke maatregel heeft betrekking op de nieuwe wet houdende vaststelling van het organieke statuut van de Nationale Bank van België (NBB). Deze wet bekrachtigt onder meer dat de Nationale Bank van België behoort tot het Europees Stelsel van Centrale Banken (ESCB).

De wet voorziet bovendien in een geleidelijke opheffing van de bepalingen houdende vaststelling van de monetaire status van de Belgische frank, teneinde rekening te houden met de invoering van de eenheidsmunt in België, en op langere termijn, met het intrekken van de wettige betaalkracht van de bankbiljetten in Belgische frank.

Met het voorontwerp van wet betreffende de euro beoogt de federale overheid, het noodzakelijk wettelijk kader te vormen teneinde de invoering van de euro in België conform de Europese reglementering en de bepalingen van het nationaal overgangsplan mogelijk te maken. Uitgaande van de voormelde krachtlijnen worden in de wet de aanpassingen in rechte vastgelegd die in de privé- en overheidssector nodig zijn om de invoering van de eenheidsmunt in ons land in goede omstandigheden voor te bereiden. De aanpassingen worden gespreid over twee perioden.

Het voorontwerp van wet bevat de maatregelen die noodzakelijk zijn om op 1 januari 1999 de euro in het economisch leven te kunnen introduceren. Het houdt eveneens rekening met de gevolgen in de relaties van de overheidsbesturen met diegenen die aan de reglementering onderworpen zijn alsook in de relaties tussen de economische subjecten onderling (afrondingen, dubbele prijsaanduiding, boekhouding van ondernemingen, fiscale en para-fiscale aangiften, nieuwe formulieren, enz.). Ze gaat de aanpassing vooraf van talrijke besluiten die de verschillende gebieden van de bedrijvigheid in de handel, de industrie en de financiële sector regelen.

In een latere fase zullen dan bijkomende nationale maatregelen worden genomen om de Belgische frank definitief door de euro te vervangen.

Hetgeen in deze federale wetgeving eveneens de gemeenschappen en gewesten aanbelangt, zijn vooral de artikelen 3 en 4, die aanvullende regels stellen m.b.t. de omrekeningen en afrondingen. Deze artikelen vullen een leemte op t.o.v. de Europese verordeningen, wat de graad van nauwkeurigheid betreft voor te betalen of te boeken geldbedragen en de niet te betalen of te boeken bedragen. Artikel 6 van de wet voorkomt geschillen te wijten aan omrekeningsverschillen. Artikel 7 heeft betrekking op de vervanging van de verwijzingen naar de rentevoeten van de Nationale Bank van België en het Herdiscontering- en Waarborginstituut, alsmede op de vervanging van de verwijzingen naar de BIBOR-rentevoeten. Dergelijke verwijzingen komen ook voor in Vlaamse regelgeving.

Artikel 18 verschaft aan de emittenten die behoren tot de sector overheid in de zin van het Europees stelsel van economische rekeningen, de mogelijkheid om binnen het vigerende wettelijk kader hun schuld om te zetten in euro.

De sancties, voorzien in artikel 60 van de wet, hebben slechts betrekking op de artikelen 3 en 4, maar zijn niet van toepassing op overtredingen begaan in het kader van niet-contractuele relaties tussen overheidsbesturen en hun geadministreerden.

IV. DE BESLUITVORMING OP HET VLAAMSE NIVEAU

A. Algemeen

Alhoewel de Vlaamse overheid reeds in de loop van 1997 op alle niveaus was betrokken bij de werkzaamheden in het kader van Admi-euro en bij de totstandkoming van de hierboven geciteerde krachtlijnen, bleek toch dat zij aan de verwezenlijking van de grote principes van de Europese besluitvorming een eigen invulling moest geven, rekening houdend met de onder haar ressorterende bevoegdheidspakketten, die op veel vlakken verschillend zijn van deze ressorterend onder de federale overheid. Deze laatste krijgt immers, omwille van haar bevoegdheden met economische, fiscale en monetaire inslag, op een veel directere wijze te maken met de invoering van de Europese eenheidsmunt. De federale overheid heeft bovendien nog bevoegdheidspakketten die direct ingrijpen in het private rechtsverkeer, zoals het contractenrecht en de bescherming van de consument.

Heel wat reglementering in verband met bevoegdheidspakketten van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest brengt de uitwisseling van cijfermatige inlichtingenstromen teweeg tussen de Vlaamse overheid en diverse private actoren, waaronder particulieren, ondernemingen of verenigingen. Het betreft onder meer de eigen fiscale en parafiscale bevoegdheden, allerlei heffingen die verbonden zijn met de uitoefening van de eigen bevoegdheden, alsmede de retributies.

Een belangrijke categorie wordt eveneens gevormd door de subsidies, toelagen en andere geldelijke voordelen ten gunste van private actoren. Door het expliciet regelen van de vrije muntkeuze in de overgangperiode in hoofde van deze actoren, zet de Vlaamse overheid duidelijke stappen ter verwezenlijking van de doelstellingen vervat in de Europese verordeningen, het nationaal overgangplan en de krachtlijnen, en wil zij tegemoet komen aan de rechtszekerheid van de burgers en de overheidsbesturen.

Dit vormt de essentie van het decreet. Dergelijke optie vergt evenwel nog bijkomende maatregelen op het vlak van de onomkeerbaarheid en coheren-

tie, de aanpassing van formulieren, en een algemene begeleidingsmaatregel die de neveneffecten ingevolge omrekeningen en afrondingen moet wegwerken en de bestaande leemte op dit vlak een decretale basis verschaft. Deze decretale regeling doet geen afbreuk aan de inspanningen die van de besturen worden vereist om hun externe communicatie zoveel als mogelijk aan te passen aan de invoering van de euro, als vervat in de administratieve krachtlijnen; hetgeen in dit decreet en de nadere uitvoeringsbesluiten expliciet wordt geregeld, zal evenwel in hoofde van de betrokken besturen vergelijkbaar zijn met het nakomen van een resultaatsverbintenis. Het decreet en de uitvoeringsbesluiten zullen tevens een aantal spelregels vastleggen, onder meer inzake de onomkeerbaarheid en de interne coherentie van de documenten, spelregels die minimaal vereist zijn om een vlotte werking en vlotte wederzijdse communicatie te verzekeren.

Tot slot zal de Vlaamse regering moeten bepalen op welk ogenblik de bepalingen van het decreet in werking treden, desgevallend ophouden van kracht te zijn, en kan zij, louter met het oog op de invoering van de euro, de bestaande decreten wijzigen.

B. Analogieën en verschilpunten met de federale wet

Er kan worden gesteld dat dit decreet een aantal analogieën vertoont met de federale wetgeving. Niettemin zijn er ook enkele belangrijke verschilpunten.

- artikel 2 volgt letterlijk hetgeen in artikel 2 van de federale wetgeving is vervat.
- artikel 3 voegt een voor het werkveld van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest belangrijk toepassingsgebied in. Dit is specifiek en schept rechtszekerheid, zowel t.o.v. de bestuurden als t.o.v. de andere overheidsbesturen.
- de problematiek die aanleiding gaf tot de tekst van artikel 4 werd reeds gesignaleerd aan de federale overheid in 1997. De Vlaamse overheid heeft besloten om voor haar eigen bevoegdheidsniveau te bepalen op welke wijze zij dit probleem zal oplossen. Op federaal vlak werd er geen analoge wettelijke regeling getroffen.
- artikel 5 is analoog aan artikel 9 van de federale wet, inzake de inkomstenbelastingen. Voor wat de Vlaamse Gemeenschap betreft, is dit artikel

algemeen van toepassing ; de federale overheid bepaalt het specifiek voor de inkomstenbelastingen, de hiermee gelijkgestelde belastingen en de BTW. De optie van de Vlaamse Gemeenschap is evenwel volkomen conform met de administratieve krachtlijnen.

In de wet is de keuzemogelijkheid voor de aangiften voorzien, maar er geldt een onomkeerbaarheidsregel per categorie. Er is een coherentie voorzien in muntkeuze, tussen de aangifte en de jaarrekening, indien vereist, aangezien de jaarrekening integrerend deel uitmaakt van het aangifteformulier van sommige belastingplichtigen.

Voor wat de BTW betreft (artikel 14 van de federale wet) is een analoge regeling voorzien. Wat de documenten betreft die moeten worden gehouden voor de toepassing van de BTW en die aan de basis liggen van de aangifte, deze moeten eveneens een coherentie vertonen in muntkeuze.

De principiële regels van de keuzevrijheid, de onomkeerbaarheidsregel en de samenhang van de documenten, werden getransponeerd op de situatie van de Vlaamse Gemeenschap, ook voor de subsidies, toelagen e.a.

De sanctie voorzien in artikel 5, derde lid, (gelijkstelling met niet-aangifte) is niet analoog aan de federale wet, die enkel sancties voorziet tegen inbreuken op de omrekeningen en afrondingsregels, gesteld in de artikelen 3 en 4 van de wet.

- artikel 6 is specifiek voor de Vlaamse Gemeenschap, maar is slechts bedoeld als buffer waar er onoverkomelijke uitvoeringsproblemen zouden rijzen, en bedoeld als hoge uitzondering.
- artikel 7 is volkomen analoog aan artikel 8, eerste lid, van de federale wet (machtiging aan de Koning om bij wet vastgestelde formulieren aan te passen).
- artikelen 8 en 9 : analoge situatie als uiteengezet bij artikel 5, maar dan getransponeerd voor de subsidies, toelagen, enz., waar de Vlaamse Gemeenschap veel meer dan de federale mee te maken krijgt. Evenwel is het regelen van het principe van de keuzevrijheid, de onomkeerbaarheid en de coherentie, voor wat deze categorieën betreft, wenselijk, daar anders leemten zouden kunnen ontstaan bij de toepassing ervan. Met bijzondere aandacht voor de waar-

schuwing die vervat ligt in punt 4.2.1. van de administratieve krachtlijnen, wat de implementatie betreft, werd geopteerd voor artikel 9 : techniek van het uitdrukkelijk bepalen van de gevallen waarin artikel 8 geldt. Deze techniek sluit uit dat de implementatie vastloopt, bijvoorbeeld grote informaticasystemen, dat private en publieke organismen, die subsidies of dotaties ontvangen, willekeurig gaan overschakelen of niet weten waaraan zij toe zijn, noch welke de consequenties zijn van de keuze die gemaakt wordt in hoofde van de private organismen.

Het tweede lid van artikel 9 is analoog aan artikel 8 van de federale wet (machtiging aan de Koning om bij wet vastgestelde formulieren aan te passen).

De sanctie die wordt gesuggereerd voor aanvragen die niet voldoen aan de vereisten van artikel 8, met name de onontvankelijkheid, is specifiek voor de Vlaamse Gemeenschap.

- artikel 10 : § 1 (affichering) stemt overeen met de inspanningen die van de overheid gevraagd worden om het publiek geleidelijk vertrouwd te maken met de invoering van de euro. De federale wet legt zulks niet op aan haar eigen besturen ; alleszins zal de dubbele prijsaanduiding die geldt voor de privésector nog nader in uitvoeringsbesluiten worden geregeld. Deze paragraaf zal wat de Vlaamse overheid betreft, ook gelden als de federale overheid terzake niets zou opleggen.
- § 2 (dubbele muntvermelding van de eindbedragen van de berekening van het aanslagbiljet) : Wordt niet expliciet geregeld in de federale wet, maar is volkomen conform de administratieve krachtlijnen, die evenwel slechts aanbevelingen zijn.
- artikel 11 : een dergelijke machtigingsclausule is nergens expliciet terug te vinden in de federale wet, maar uit het geheel blijkt dat de Koning toch verregaande normeringsbevoegdheid heeft m.b.t. de invoering van de euro. Uit de draagwijdte van de machtiging aan de Koning valt af te leiden dat eveneens maatregelen worden genomen die geen tijdelijk karakter zullen hebben, maar ook zullen gelden na het ingaan van de definitieve fase.
- artikel 12 is volkomen analoog aan artikel 61 van de federale wet.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING**Artikel 3**

Een aantal actoren die deelnemen aan het economisch leven, zoals particulieren, ondernemingen, privaatrechtelijke verenigingen, instellingen en organisaties hebben nood aan rechtszekerheid, onder meer wat het mededelen van cijfermatige inlichtingen betreft aan de Vlaamse overheid, nu de overgangperiode voor het invoeren van de Europese eenheidsmunt aanbreekt. Zo dienen zij bijvoorbeeld te weten in welke gevallen zij de keuze hebben tussen het gebruik van de euro of de Belgische frank in de overgangperiode, en welke de consequenties zijn van de gemaakte keuze.

Het bleek noodzakelijk om het toepassingsgebied van dit decreet nader te bepalen, door het toepasselijk te maken op hetgeen verder wordt genoemd de privaatrechtelijke personen. Het gebruik van de benaming "economische subjecten" of "marktdeelnemers", waarvan onder meer sprake is in de verordeningen en de memorie van toelichting bij het federale voorontwerp van wet, is minder geschikt voor de omschrijving van de private gebruikers, rechtsonderhorigen of begunstigten waarmee de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest te maken krijgt. Er werd dan ook geopteerd voor de benaming "privaatrechtelijke personen".

Uit dit decreet blijkt dat de Vlaamse overheid zich wil engageren om het gebruik van de euro in hoofde van de privaatrechtelijke personen maximaal aan te moedigen. Dit zal van alle betrokken besturen inspanningen vergen.

Artikel 4

Dit artikel is van toepassing voor die gevallen waarin de privaatrechtelijke personen tijdens de overgangperiode de keuze zullen hebben om hun cijfermatige gegevens naar de Vlaamse overheid toe, aan te geven of in te vullen in euro of in Belgische frank, als voorzien in de hoofdstukken III en IV van het decreet. Ingeval zij ervoor opteren om hun gegevens mede te delen in euro, zal de overheid deze gegevens gedurende de overgangperiode evenwel intern blijven omzetten naar Belgische frank, in voorkomend geval rubriek per rubriek, en zulks volgens de omrekeningsmethoden die zijn opgelegd in de verordeningen.

Door deze werkwijze zou het kunnen voorkomen dat het eindresultaat van de interne bewerkingen erin resulteert dat, na toetsing aan bestaande wettelijke limieten of barema's, een recht of voordeel niet kan worden toegekend. Indien zulks louter is te wijten aan afrondingsverschillen, wordt in het decreet expliciet bepaald dat dit niet in het nadeel van de privaatrechtelijke personen mag uitvallen.

Met het uitvaardigen van deze decretale regel, die in de lijn ligt van de aanbevelingen betreffende omrekeningen en afrondingen, uitgaande van het Commissariaat-generaal voor de euro, wordt niet enkel een uniforme en gelijke behandeling nagestreefd van de bedoelde categorieën, door de administratie, maar wordt tevens het vertrouwen van het publiek in de nieuwe munteenheid, versterkt, het gebruik ervan aangemoedigd, en wordt het publiek gespaard van de ongewenste neveneffecten die het gebruik van de euro voor hen zou kunnen teweegbrengen.

Het kan evenwel niet de bedoeling zijn dat de euro wordt gebruikt om een recht of voordeel te bekomen dat men nooit zou hebben bekomen, ingeval de gegevens zouden zijn ingediend in Belgische frank.

In ieder geval berust de bewijslast bij degene die beweert, te zijn benadeeld omwille van een omrekeningsverschil.

Artikel 5

Dit artikel is in de eerste plaats van toepassing op alle fiscale en parafiscale maatregelen, ongeacht hun benaming, die krachtens regelgeving van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest zijn opgelegd aan de privaatrechtelijke personen. Het betreft die maatregelen die verbonden zijn met de uitoefening van de eigen gemeenschaps- of gewestbevoegdheden.

Binnen dit toepassingsgebied betreft het dan meer bepaald die fiscale en parafiscale maatregelen waarvoor het indienen van een aangifte noodzakelijk is ; aangifte die moet worden ingevuld door de privaatrechtelijke personen die aan de betrokken maatregel zijn onderworpen. Aan al de actoren die niet tot de publieke sector behoren, wordt aldus de mogelijkheid geboden om tijdens de overgangperiode naar eigen keuze hun aangifte in te vullen, hetzij in Belgische frank, hetzij in euro.

Of een maatregel dan ook onder het toepassingsgebied valt van dit artikel, hangt dus af van de volgende concrete elementen :

- 1° aard van de maatregel : het betreft een fiscale of parafiscale maatregel, ongeacht de benaming ;
- 2° aard van het formulier : het moet gaan om een aangifteformulier ;
- 3° het aangifteformulier is opgelegd door of ontworpen op het Vlaamse bestuursniveau ;
- 4° door wie in te vullen : deze formulieren moeten worden ingevuld door privaatrechtelijke personen ;
- 5° gebruik van een munt : het formulier bevat in te vullen gegevens in Belgische frank.

Er zijn ook aangifteformulieren die wel voldoen aan de eerste vier criteria, en desgevallend zelf als basis dienen voor een heffing of aanslag, maar die geen rubrieken bevatten waarin gegevens in Belgische frank moeten worden medegedeeld. Een voorbeeld hiervan is de mededeling, door de heffingsplichtige, van het aantal ontgonnen en afgevoerde hoeveelheden grind, krachtens het decreet van 14 juli 1993 tot oprichting van het Grindfonds en tot regeling van de grindwinning. Op zulk een aangifte is dan niet artikel 5 van toepassing, maar het hierop gebaseerde heffings- of aanslagbiljet valt dan wel onder artikel 10, § 2, van dit decreet.

In de gevallen waarin artikel 5 wel van toepassing is, zullen de overheidsbesturen in elk geval al de betrokken formulieren en dito informaticaprogramma's dienen aan te passen teneinde ook het gebruik van de euro toe te laten.

Dit zal onder meer het geval zijn voor : de milieuheffing, krachtens het decreet van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen ; het formulier voor het bekomen van een bodemattest, retributie die is ingesteld door het Vlaams reglement betreffende de bodemsanering, enz.

Ingeval de privaatrechtelijke personen ervoor opteren om hun aangiften in euro in te dienen, is de consequentie hiervan dat deze keuze een onherroepelijk en onomkeerbaar karakter heeft ten opzichte van de betrokken categorie, zijnde de aangifte in kwestie en alle in de tijd daaropvolgende aangiften.

De Vlaamse regering wordt gemachtigd om nadere modaliteiten te bepalen in het kader van de toepassing van dit artikel. Dit is voornamelijk ingegeven om redenen van implementatie. In de loop van de overgangperiode kan inderdaad een verfijning van de gestelde principes noodzakelijk zijn. De Vlaamse regering kan eveneens, in de gevallen die zij nodig acht, nadere regels opleggen inzake de samenhang van de documenten, wat de muntkeuze betreft, m.a.w. een coherentieregel bepalen. Door het opleggen van eenzelfde muntkeuze in zowel het eigenlijke formulier als de bijlagen, zouden dan praktische moeilijkheden bij de behandeling van dossiers door de administratie kunnen worden vermeden. Op deze wijze kunnen tevens discrepanties tussen de aanvraag en de bijlagen worden vermeden.

De sanctie die is voorzien voor de aangiften die niet voldoen aan de vereisten van dit artikel, is de gelijkstelling met de niet-aangifte. Aan de hand van elke regelgeving in kwestie zullen hieraan dan de voorziene consequenties worden verbonden.

Artikel 6

Het is de bedoeling dat artikel 5 algemeen van toepassing is en dat slechts in zeer uitzonderlijke gevallen kan worden bepaald wanneer het artikel niet van toepassing is. De Vlaamse regering wordt dan gemachtigd om deze gevallen expliciet te bepalen. Door een dergelijke werkwijze worden de fiscale en parafiscale besturen verplicht, zich helemaal op de invoering van de euro toe te leggen. Dit ligt volkomen in de lijn van de krachtlijnen.

De artikelen 5 en 6 moeten tegelijkertijd in werking treden, en artikel 6 mag niet retroactief in werking treden. Op deze wijze wordt vermeden dat de privaatrechtelijke personen aangiften indienen in de mening dat artikel 5 van toepassing is, terwijl dit niet het geval is. Uiteraard is de retroactiviteit, wat artikel 6 betreft, helemaal uitgesloten aangezien anders problemen zouden ontstaan met aangiften die intussen wel zouden zijn ingediend.

Artikel 7

Voor de formulieren waarvan het model bij decreet is vastgesteld, wordt aan de Vlaamse regering machtiging verleend om deze aan te passen aan de invoering van de euro. Dit geldt eveneens voor de respectieve uitvoeringsbesluiten.

Artikel 8

Eenzelfde regel als voor de fiscale en parafiscale maatregelen wordt in het vooruitzicht gesteld, voor wat de subsidies, toelagen of andere geldelijke voordelen betreft, waarvan de privaatrechtelijke personen kunnen genieten. Aan al de actoren die niet tot de publieke sector behoren, wordt aldus de mogelijkheid geboden om tijdens de overgangsperiode naar eigen keuze hun aanvraagformulieren in te vullen, hetzij in Belgische frank, hetzij in euro.

Ingevolge deze mogelijkheid, zullen de overheidsbesturen in elk geval al de betrokken aanvraagformulieren en dito informaticaprogramma's, maar tevens eventuele andere formulieren in dit verband, zoals cijfermatige (voortgangs)rapporteringen, of eindverslaggeving, in te vullen door de privaatrechtelijke personen, dienen aan te passen, alsmede alle administratieve instructies in dit verband, die bestemd zijn voor deze privaatrechtelijke personen. Een dergelijke operatie is omvangrijker en zo mogelijk nog complexer dan deze in het kader van de fiscale en parafiscale maatregelen. Om die reden werd ervoor geopteerd om voor de mededeling van cijfermatige gegevens het principe in te voeren van de keuzevrijheid in hoofde van de betrokken actoren, maar dan slechts voor die categorieën van maatregelen die expliciet worden bepaald door de Vlaamse regering, hetzij geval per geval, hetzij per sector (artikel 9). Zodoende wordt de invoering van de euro geleidelijk doorgevoerd in de betrokken besturen.

Zo wordt op dit ogenblik reeds het nodige voorbereidend werk verricht wat betreft de financiële steunverlening aan ondernemingen in het kader van de economische expansiewetgeving.

Niet enkel aanvragen voor subsidies, toelagen, premies en dergelijke kunnen in aanmerking komen, maar bijvoorbeeld ook aanvragen tot het bekomen van fiscale aftrekken of andere fiscale voordelen.

Of een maatregel onder het toepassingsgebied valt van dit artikel, hangt dus af van de volgende concrete elementen :

- 1° het betreft een subsidie, toelage, premie, aftrek of ander geldelijk voordeel ;
- 2° het moet gaan om een aanvraagformulier ;
- 3° het aanvraagformulier is opgelegd door of ontworpen op het Vlaamse bestuursniveau ;

4° dit formulier moet worden ingevuld door privaatrechtelijke personen ;

5° het formulier bevat in te vullen gegevens in Belgische frank.

Ingeval de actoren ervoor opteren om hun aanvragen in euro in te dienen, is de consequentie hiervan dat deze keuze een onherroepelijk en onomkeerbaar karakter heeft ten opzichte van de betrokken categorie, zijnde de aanvraag in kwestie en alle in de tijd daaropvolgende aanvragen krachtens eenzelfde regelgeving, ingediend bij hetzelfde bestuur.

Uiteraard zullen alle in de tijd volgende stukken die met dezelfde aanvraag te maken hebben, zoals in geldbedragen uit te drukken voortgangsrapportering, voorschot- of saldodossiers, eindafrekeningen, enz. eveneens in dezelfde munt moeten worden ingevuld. Het betreft de door de privaatrechtelijke personen in te vullen mededelingen op formulieren die opgelegd zijn door de Vlaamse overheid. De onomkeerbaarheidsregel heeft ook hierop betrekking. M.a.w. de verdere afhandeling van heel het dossier zal, in hoofde van de privaatrechtelijke persoon, in dezelfde munt moeten gebeuren, hetzij in Belgische frank, hetzij in euro, afhankelijk van de muntkeuze van het aanvraagformulier.

De Vlaamse regering wordt gemachtigd om nadere modaliteiten te bepalen in het kader van de toepassing van dit artikel. Dit is voornamelijk ingegeven om redenen van implementatie. In de loop van de overgangsperiode kan een verfijning van de gestelde principes noodzakelijk zijn. De Vlaamse regering kan eveneens, in de gevallen die zij nodig acht, nadere regels opleggen inzake de samenhang van de documenten, wat de muntkeuze betreft, m.a.w. een coherentieregel bepalen. Door het opleggen van eenzelfde muntkeuze in zowel het eigenlijke formulier als de bijlagen, zouden dan praktische moeilijkheden bij de behandeling van dossiers door de administratie kunnen worden vermeden. Op deze wijze kunnen tevens discrepanties tussen de aanvraag en de bijlagen worden vermeden. Deze regel is uiteraard enkel van toepassing in de gevallen bepaald door de Vlaamse regering, krachtens artikel 9.

Artikel 9

De principes gesteld in artikel 8 zijn slechts van toepassing ingeval de Vlaamse regering dit expliciet bepaalt, hetzij geval per geval, hetzij voor een ganse sector. Deze techniek, die rekening houdt

met onoverkomelijke moeilijkheden waarmee sommige sectoren kunnen te maken krijgen bij de implementatie, komt de rechtszekerheid ten goede en is tevens ook een graadmeter voor de inspanningen van de Vlaamse overheid om het publiek vertrouwd te maken met het gebruik van de euro tijdens de overgangsfase. Er zullen wellicht ook sectoren zijn die aan de privaatrechtelijke personen niet de keuze zullen bieden voor de euro of de Belgische frank tijdens de overgangsperiode. Zij zullen dan in elk geval moeten overschakelen aan het begin van de definitieve fase.

Voor wat betreft de formulieren waarvan het model bij decreet is vastgesteld, wordt aan de Vlaamse regering machtiging verleend om deze in voorkomend geval aan te passen aan de invoering van de euro. Dit geldt eveneens voor de respectieve uitvoeringsbesluiten.

Artikel 10

§ 1. Het is de bedoeling om het publiek tijdens de overgangsperiode geleidelijk helemaal vertrouwd te maken met de euro. De federale wet legt zulks niet op aan haar eigen besturen ; alleszins zal de dubbele prijsaanduiding die geldt voor de privésector nog nader in uitvoeringsbesluiten worden geregeld. Deze paragraaf zal, wat de Vlaamse overheid betreft, ook gelden als de federale overheid terzake niets zou opleggen. Bij het afficheren van voor het publiek bestemde prijzen of tarieven in voor het publiek toegankelijke plaatsen zullen de diensten van de Vlaamse regering en de Vlaamse openbare instellingen bijgevolg de dubbele muntvermelding in acht moeten nemen.

§ 2. Deze paragraaf is van toepassing op alle fiscale en parafiscale maatregelen die werken op basis van aanslagbiljetten. In deze aanslagbiljetten dient het eindbedrag zowel in Belgische frank als in euro te worden vermeld. Een uitzondering wordt gemaakt voor de betaalformulieren die zijn bestemd voor de privaatrechtelijke personen, zoals stortings- en overschrijvingsformulieren. Deze betaalformulieren blijven tijdens de overgangsperiode enkel in Belgische frank gesteld.

Voorbeelden die vallen onder deze paragraaf, zijn : het aanslagbiljet in het kader van de heffing met betrekking tot de leegstaande en/of verwaarloosde gebouwen en leegstaande, verwaarloosde, ongeschikte en/of onbewoonbare woningen, krachtens het programmadecreet van 22 december 1995 ; het aanslagbiljet kijk- en luistergeld, krachtens de wet

van 13 juli 1987 betreffende het kijk- en luistergeld ; het heffingsbiljet in het kader van de heffing van het Vlaamse Gewest ter bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging, krachtens de gelijknamige wet van 26 maart 1971 ; de grindheffing, krachtens het decreet van 14 juli 1993 tot oprichting van het grindfonds en tot regeling van de grindwinning ; de verplichte bijdragen bestemd voor de promotie en afzetbevordering van de Vlaamse producten van de sectoren landbouw, tuinbouw en visserij, krachtens het decreet van 20 december 1996 betreffende het Vlaams Promotiecentrum voor Agro- en Visserijmarketing.

De Vlaamse regering wordt gemachtigd om dit principe in de praktijk om te zetten.

Artikel 11

Met het oog op de invoering van de euro in de overgangsperiode en de geleidelijke overgang naar het exclusieve gebruik van de euro, wordt de Vlaamse regering gemachtigd om alle in het kader van dit decreet en de nationale en Europese regelgeving noodzakelijke maatregelen te treffen, met inbegrip van overgangsmaatregelen. Dit impliceert eveneens het aanbrengen van de noodzakelijke wijzigingen aan de bestaande decreten en voor de respectieve uitvoeringsbesluiten.

Zo zullen ingevolge het voorontwerp van wet betreffende de euro en de uitvoeringsbesluiten, de rentevoeten van de Nationale Bank en van het Herdisconterings- en Waarborginstituut op 1 januari 1999 verdwijnen, evenals de BIBOR-rentevoeten. De verwijzingen hiernaar zullen dus achterhaald zijn. Er dient eveneens te worden gedacht aan het wegwerken van bepalingen in de decreetgeving, die de invoering van de euro belemmeren of die onverzoenbaar zijn met de invoering van de euro. Het beste voorbeeld hiervan is het verplicht opleggen van het gebruik van de Belgische frank in hoofde van de privaatrechtelijke personen.

De Vlaamse regering kan van de machtiging tot het wijzigen van de bestaande decreten slechts gebruik maken vanaf 1 september 1998, gedurende de overgangsperiode, en na het verstrijken ervan, tot en met 30 juni 2002.

Artikel 12

Op basis van dit decreet zullen een aantal normatieve en andere maatregelen moeten worden geno-

men. Sommige van deze maatregelen moeten worden genomen nog voor de overgangsperiode aanvangt, zoals de opmaak van de modellen van formulieren. Dit impliceert dat een aantal bepalingen van dit decreet nog voor 1 januari 1999 moeten worden uitgevoerd of dat hun uitvoering nog voor deze datum moet worden aangevat. Vandaar dat de Vlaamse regering wordt gemachtigd om voor elk van de artikelen van dit decreet de datum van inwerkingtreding te bepalen.

Aangezien dit decreet specifiek is toegespitst naar hetgeen in de overgangsperiode dient te gebeuren met het oog op een vlotte invoering van de euro, is het niet uitgesloten dat een aantal bepalingen een tijdelijk karakter zal dragen, of een uitdovende werking hebben na de invoering van de definitieve fase. Het is aan de Vlaamse regering om naderhand op dit vlak de nodige maatregelen te treffen.

De minister-president van de Vlaamse regering,

LUC VAN DEN BRANDE

*De Vlaamse minister van Financiën, Begroting en
Gezondheidsbeleid,*

WIVINA DEMEESTER-DE MEYER

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

betreffende de euro

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

HOOFDSTUK I

Inleidende bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Artikel 2

Dit decreet stelt de nadere regels vast met het oog op de invoering van de euro door de verordening (EG) nr. ... van de Raad van ... over de invoering van de euro en de verordening (EG) nr. 1103/97 van de Raad van 17 juni 1997 over enkele bepalingen betreffende de invoering van de euro.

Artikel 3

Dit decreet is van toepassing op alle privaatrechtelijke personen, met uitzondering van artikel 10.

HOOFDSTUK II

Omrekeningen en afrondingen

Artikel 4

Indien de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest bij de toekenning van een recht of voordeel barema's of limieten hanteert, kan de loutere omrekening van bedragen, uitgedrukt in euro, naar bedragen uitgedrukt in Belgische frank of omgekeerd, geen verlies van het recht of voordeel tot gevolg hebben.

De bewijslast berust bij de privaatrechtelijke persoon die aanspraak maakt op het in het eerste lid bedoelde recht of voordeel.

De keuze voor het gebruik van de euro mag evenwel niet bepalend zijn om een recht of voordeel te verkrijgen dat men, mochten de gegevens in Belgische frank zijn ingediend, nooit zou hebben verkregen.

HOOFDSTUK III

Fiscale en parafiscale aangiften

Artikel 5

De aangiften inzake fiscale of parafiscale maatregelen, met inbegrip van de aangiften inzake heffingen, bijdragen of retributies, waarbij de invulling van geldbedragen is vereist, worden hetzij in euro, hetzij in Belgische frank ingediend.

De aldus in een aangifte uitgedrukte keuze voor het gebruik van de euro is onherroepelijk ten aanzien van die aangifte zelf, alsmede ten aanzien van alle daaropvolgende aangiften met betrekking tot dezelfde categorie van maatregel, gesteund op dezelfde regelgeving en ingediend bij hetzelfde bestuur.

De aangifte die niet voldoet aan de vereisten van dit artikel, wordt gelijkgesteld met de niet-aangifte.

De Vlaamse regering kan nadere modaliteiten bepalen in het kader van de toepassing van dit artikel. Ze kan onder meer en in de gevallen die ze nodig acht, nadere regels opleggen inzake de samenhang van de documenten, wat de muntkeuze betreft.

Artikel 6

De Vlaamse regering kan bij wijze van hoge uitzondering bepalen op welke categorieën fiscale of parafiscale maatregelen dit hoofdstuk niet van toepassing is. De datum van inwerkingtreding van de voorziene uitzondering moet in dat geval samenvallen met de datum waarop artikel 5 in werking treedt, en mag niet retroactief zijn.

Artikel 7

De Vlaamse regering past de bij decreet en de respectieve uitvoeringsbesluiten opgemaakte modellen van formulieren aan de euro aan.

HOOFDSTUK IV

Aanvragen voor subsidies, toelagen of voordelen ten laste van de Vlaamse begroting

Artikel 8

De aanvragen voor het verkrijgen van subsidies, toelagen of andere voordelen ten laste van de Vlaamse begroting, waarbij de invulling van geldbedragen is vereist, worden hetzij in euro, hetzij in Belgische frank ingediend.

De aldus in een aanvraag uitgedrukte keuze voor het gebruik van de euro is onherroepelijk ten aanzien van die aanvraag zelf, alsmede ten aanzien van alle daaropvolgende aanvragen, doch geldt afzonderlijk voor elke categorie van aanvragen, gesteund op dezelfde regelgeving en ingediend bij hetzelfde bestuur.

De aanvraag die niet voldoet aan de vereisten van dit artikel, is niet ontvankelijk.

De Vlaamse regering kan nadere modaliteiten bepalen in het kader van de toepassing van dit artikel. Ze kan onder meer en in de gevallen die ze nodig acht, nadere regels opleggen inzake de samenhang van de documenten, wat de muntkeuze betreft.

Artikel 9

De Vlaamse regering bepaalt uitdrukkelijk op welke categorieën subsidies, toelagen of voordelen dit hoofdstuk van toepassing is, hetzij geval per geval, hetzij per sector. Ze kan dit hoofdstuk eveneens algemeen van toepassing verklaren.

De Vlaamse regering past in voorkomend geval de bij decreet en de respectieve uitvoeringsbesluiten opgestelde modellen van formulieren aan de euro aan.

HOOFDSTUK V

Dubbele muntvermelding

Artikel 10

§ 1. De diensten van de Vlaamse regering en de Vlaamse openbare instellingen zijn ertoe gehouden, op voor het publiek toegankelijke plaatsen, bij de affichering van prijzen of tarieven, bestemd voor dat publiek, de dubbele muntvermelding in acht te nemen. Zij vermelden in dat geval de bedragen zowel in Belgische frank als in euro.

§ 2. De Vlaamse regering kan beslissen dat de aanslagbiljetten inzake fiscale of parafiscale maatregelen, met inbegrip van de aanslagbiljetten inzake heffingen, bijdragen of retributies, de dubbele muntvermelding in acht moeten nemen voor het erop vermelde eindbedrag. Dit bedrag wordt dan vermeld zowel in Belgische frank als in euro.

HOOFDSTUK VI

Slotbepalingen

Artikel 11

De Vlaamse regering wordt gemachtigd om alle in het kader van dit decreet en de Europese regelgeving betreffende de invoering van de euro noodzakelijke maatregelen te treffen, met inbegrip van het nemen van de nodige overgangsmaatregelen en het aanbrengen van wijzigingen aan de bestaande decreten en de respectieve uitvoeringsbesluiten.

Artikel 12

De Vlaamse regering bepaalt de datum waarop elk van de artikelen van dit decreet in werking treedt.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse regering,

LUC VAN DEN BRANDE

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid,

WIVINA DEMEESTER-DE MEYER

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

L. 27.665/1

RAAD VAN STATE - WETGEVING
08-05-1998
AFSCHRIFT

KONINKRIJK BELGIE
-----ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, Eerste kamer, op 29 april 1998 door de Vlaamse minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid verzocht haar, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "betreffende de euro", heeft op 5 mei 1998 het volgende advies gegeven :

L. 27.665/1

Volgens artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisend karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd :

"omdat, in aansluiting met de wetgevende initiatieven, genomen door de federale instanties, de aangepaste decretale regelgeving aan het Vlaams Parlement zou kunnen voorgelegd worden voor stemming voor het zomerreces, hetgeen toelaat dat de Vlaamse Regering, voldoende vroeg de nodige uitvoeringsbesluiten kan uitvaardigen, met het oog op een accurate voorlichting aan de gehele bevolking".

*

*

*

Met toepassing van het bepaalde in artikel 84, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State heeft de afdeling wetgeving zich in hoofdzaak beperkt tot "het onderzoek van de rechtsgrond, van de bevoegdheid van de steller van de handeling, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan".

Dat onderzoek noopt tot het maken van de volgende opmerkingen.

L. 27.665/1

STREKKING VAN HET ONTWERP

Het ontwerp beoogt, voor de aangelegenheden die behoren tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap, het gebruik van de euro in een overgangsfase (1) te regelen, inzonderheid op het vlak van de fiscale en parafiscale heffingen, van allerlei heffingen die verbonden zijn met de eigen bevoegdheid, van retributies, en van subsidies, toelagen en andere geldelijke voordelen ten gunste van "private actoren".

-
- (1) De eenheidsmunt, de "euro", komt tot stand in drie fasen. In een eerste fase, tot 1 januari 1994, werd de Europese eenheidsmarkt tot stand gebracht en het kapitaalverkeer vrijgemaakt. De tweede fase, vanaf 1 januari 1994 tot 31 december 1998, voorziet in de onderlinge convergentie tussen de Lid-Staten op het vlak van economische prestaties, inflatie en overheidsstekort. In de derde fase, vanaf 1 januari 1999, moet de eenheidsmunt tot stand komen. Dat gebeurt eveneens in verschillende stappen, waarbij tot 31 december 2001 in een overgangperiode voorzien wordt. Tijdens deze overgangperiode bestaat de euro enkel als rekenmunt en als giraal betaalmiddel. Voor betalingen in contanten wordt gedurende deze overgangperiode zijn niet-decimale onderverdeling, de Belgische frank, gebruikt. In deze periode mag, volgens het beginsel "geen verbod, geen verplichting" iedereen de euro gebruiken, maar niemand kan ertoe worden verplicht. De relatie tussen de euro en de nationale munten tijdens de overgangsfase wordt bepaald door twee Europese verordeningen : de verordening (EG) nr. 1103/97 van de Raad van 17 juni 1997 over enkele bepalingen betreffende de invoering van de euro en het ontwerp van verordening (EG) nr. 0000/97 van de Raad over de invoering van de Euro.

L. 27.665/1

Daartoe regelt het ontwerp het toepassingsgebied (artikelen 1 tot 3), de gevolgen van de omrekening van bedragen bij de toekenning van een recht of voordeel (artikel 4), het gebruik van de euro bij fiscale en parafiscale aangiften (artikelen 5 tot 7), het gebruik van de euro bij de aanvragen voor subsidies, toelagen en voordelen (artikelen 8 en 9), de dubbele muntvermelding bij de affichering van prijzen en tarieven door de diensten van de Vlaamse regering en de Vlaamse openbare instellingen (artikel 10, § 1) en bij fiscale en parafiscale aanslagbiljetten (artikel 10, § 2). Het ontwerp bevat voorts een algemene delegatie aan de Vlaamse regering om de decretale en reglementaire bepalingen in functie van de invoering van de euro aan te passen (artikel 11) en een bepaling betreffende de inwerkingtreding (artikel 12).

ALGEMENE OPMERKING

Het verdient aanbeveling om, zoals dat blijkt uit de memorie van toelichting bij het ontwerp, de juiste duurtijd van de overgangsperiode, zijnde van 1 januari 1999 tot 31 december 2001 (1), in de normatieve tekst zelf op te nemen, zodat er geen twijfel kan over bestaan dat de in het ontwerp vervatte maatregelen enkel betrekking hebben op die periode.

(1) Zie artikel 1, zesde streepje, van het ontwerp van een verordening (EG)Nr 0000/97 van de Raad van ... over de invoering van de euro, gevoegd als bijlage bij de resolutie van de Raad van 7 juli 1997 betreffende het juridisch kader voor de invoering van de euro (97/C 236/04), bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 18 maart 1998 (tweede editie).

L. 27.665/1

BIJZONDERE OPMERKINGENArtikel 2

Volgens dit artikel stelt het ontwerp van decreet "de nadere regels vast met het oog op de invoering van de euro door de verordening (EG) nr. ... van de Raad van ... over de invoering van de euro ...".

Op deze wijze wordt verwezen naar een verordening die op het ogenblik van de indiening van deze adviesaanvraag alleen als ontwerp bestaat (1).

Het is niet gebruikelijk vooruit te lopen op de aanneming van een Europese verordening. Dit advies wordt dan ook gegeven bij wijze van uitzondering, gelet op de omstandigheden en onder het voorbehoud dat de Europese Raad die verordening aanneemt.

Zodra de voormelde verordening is aangenomen, dient het onderzochte artikel te worden aangevuld en dienen de onderscheiden verordeningen te worden geciteerd in de volgorde van hun datum.

-
- (1) Het bericht dat aan die bekendmaking voorafgaat luidt als volgt : "De resolutie bevat de tekst van het ontwerp van verordening (EG) nr. 0000/97 van de Raad over de invoering van de euro. Zij is bekendgemaakt in het Publicatieblad nr. C 236/7 van 2 augustus 1997. Er wordt in het vooruitzicht gesteld dat de verordening door de Europese Raad bij het begin van de maand mei 1998 zal worden aangenomen en dat ze op 1 januari 1999 in werking zal treden.". Pas dan zal die verordening uit juridisch oogpunt bindend zijn.

L. 27.665/1

Artikel 3

De in dit artikel gebruikte term "privaatrechtelijke personen" is niet gebruikelijk en laat twijfels bestaan omtrent de precieze afbakening van het toepassingsgebied van het ontwerp. Zo kan bijvoorbeeld de vraag rijzen of een door een gemeente opgerichte vereniging zonder winstoogmerk al dan niet onder deze term valt. Het verdient derhalve aanbeveling de omschrijving van het toepassingsgebied nader uit te werken en beter af te stemmen op de memorie van toelichting, waarin gewag gemaakt wordt van "private gebruikers, rechtsonderhorigen of begunstigten waarmee de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest te maken krijgt".

Artikel 4

Het tweede lid van deze bepaling kan wegens zijn algemene formulering voor verwarring zorgen. Het verdient aanbeveling de redactie ervan af te stemmen op de toelichting bij het ontworpen lid. Daarin wordt immers duidelijker gesteld dat de bewijslast berust bij degene die beweert te zijn benadeeld wegens een omrekeningsverschil.

Artikel 5

1. Luidens het bepaalde in het derde lid van dit artikel wordt de aangifte die niet voldoet aan de erin gestelde vereisten, gelijkgesteld met de niet-aangifte. Een

L. 27.665/1

dergelijke gelijkstelling zal tot gevolg hebben dat de sancties op het niet aangeven, bepaald in de desbetreffende fiscale of parafiscale regeling, toegepast worden. Daardoor kan de ontworpen regeling voor gevolg hebben dat de betrokkene, die bij een volgende aangifte terugkomt op zijn eerder gemaakte keuze voor de euro, een onredelijk zware sanctie wordt opgelegd (1). De stellers van het ontwerp zullen er zich over beraden of zulks wel de bedoeling is. In voorkomend geval zal de ontworpen bepaling moeten worden verduidelijkt, derwijze dat de sanctie op een niet consequent aangehouden keuze in een redelijke verhouding staat tot de beschreven inbreuk.

Dezelfde opmerking geldt mutatis mutandis voor artikel 8, derde lid, van het ontwerp.

2. De machtiging vervat in het laatste lid van artikel 5 van het ontwerp zou niet tot gevolg kunnen hebben dat de Vlaamse regering strengere voorwaarden kan opleggen dan die welke reeds door de decreetgever zijn bepaald, mede gelet op de in het ontwerp bepaalde sanctie.

Dezelfde opmerking geldt voor artikel 8, laatste lid, van het ontwerp.

(1) Nog daargelaten de vaststelling dat elk van de onderscheiden regelgevingen een van elkaar afwijkend sanctieregime kennen, hetgeen tot gevolg zal hebben dat eenzelfde inbreuk op een verschillende wijze bestraft zal worden.

L. 27.665/1

Artikel 6

Uit het bepaalde in de eerste volzin van dit artikel volgt dat in bepaalde fiscale of parafiscale aangelegenheden, tijdens de overgangsperiode, de burger niet de vrije keuze zal hebben van het gebruik van de euro. Zulks blijkt echter in strijd te komen met het beginsel "geen verbod, geen verplichting", zoals neergelegd in de overgangsbepalingen van deel III van het ontwerp van verordening (EG) nr. 0000/97 van de Raad over de invoering van de euro (1).

Artikel 6 dient derhalve uit het ontwerp te worden weggelaten.

Dezelfde opmerking geldt voor artikel 9, eerste lid, van het ontwerp.

Artikel 11

De machtiging aan de Vlaamse regering, zoals die wordt omschreven in dit artikel, is te ruim, daar zij zonder enige tijdslimiet is gesteld. In overeenstemming met de algemene opmerking, dient in artikel 11 van het ontwerp dan ook uitdrukkelijk bepaald te worden dat van de bedoelde

(1) Zie onder meer ook de elfde considerans van het ontwerp van verordening : "Overwegende dat tijdens de overgangsperiode contracten, nationale wetten en andere rechtsinstrumenten rechtsgeldig kunnen worden opgesteld in de euro-eenheid of in de nationale munteenheid; ...".

L. 27.665/1

machtiging slechts gebruik kan worden gemaakt gedurende de overgangsperiode.

Bovendien zal men er zorg voor moeten dragen dat, wanneer fiscale of parafiscale decreten door de Vlaamse regering zouden worden gewijzigd met toepassing van artikel 11 van het ontwerp, het in de artikelen 170 en 173 van de Grondwet neergelegde legaliteitsbeginsel wordt geëerbiedigd.

L. 27.665/1

De kamer was samengesteld uit

de Heren	J. DE BRABANDERE,	kamervoorzitter,
	M. VAN DAMME,	staatsraden,
	D. ALBRECHT,	
Mevrouw	A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. P. DEPUYDT, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de Mevr. M.C. CEULE, eerste referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. BECKERS

J. DE BRABANDERE

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

HOOFDSTUK I

Inleidende bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewest-aangelegenheid.

Artikel 2

Dit decreet stelt de nadere regels vast met het oog op de invoering van de euro door de verordening (EG) nr. 1103/97 van de Raad van 17 juni 1997 over enkele bepalingen betreffende de invoering van de euro en de verordening (EG) nr. 974/98 van de Raad van 3 mei 1998 over de invoering van de euro.

Artikel 3

Dit decreet is van toepassing op alle privaatrechtelijke personen, met uitzondering van artikel 10. Onder privaatrechtelijke personen wordt verstaan de particulieren, ondernemingen, privaatrechtelijke verenigingen, instellingen en organisaties, m.a.w. de private gebruikers, rechtsonderhorigen of begunstigten waarmee de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest te maken krijgt.

HOOFDSTUK II

Omrekeningen en afrondingen

Artikel 4

Indien de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest bij de toekenning van een recht of voordeel barema's of limieten hanteert, kan de loutere omrekening van bedragen, uitgedrukt in euro, naar bedragen uitgedrukt in Belgische frank of omgekeerd, geen verlies van het recht of voordeel tot gevolg hebben.

De bewijslast berust bij de privaatrechtelijke persoon die beweert te zijn benadeeld omwille van een omrekeningsverschil.

De keuze voor het gebruik van de euro mag evenwel niet bepalend zijn om een recht of voordeel te verkrijgen dat men, mochten de gegevens in Belgische frank zijn ingediend, nooit zou hebben verkregen.

HOOFDSTUK III

Fiscale en parafiscale aangiften

Artikel 5

De aangiften inzake fiscale of parafiscale maatregelen, met inbegrip van de aangiften inzake heffingen, bijdragen of retributies, waarbij de invulling van geldbedragen is vereist, worden hetzij in euro, hetzij in Belgische frank ingediend.

De aldus in een aangifte uitgedrukte keuze voor het gebruik van de euro is onherroepelijk ten aanzien van die aangifte zelf, alsmede ten aanzien van alle daaropvolgende aangiften met betrekking tot dezelfde categorie van maatregel, gesteund op dezelfde regelgeving en ingediend bij hetzelfde bestuur.

De aangifte die niet voldoet aan de vereisten van dit artikel, wordt gelijkgesteld met de niet-aangifte.

De Vlaamse regering kan nadere modaliteiten bepalen in het kader van de toepassing van dit artikel. Ze kan onder meer en in de gevallen die ze nodig acht, nadere regels opleggen inzake de samenhang van de documenten, wat de muntkeuze betreft.

Artikel 6

De Vlaamse regering kan bij wijze van hoge uitzondering bepalen op welke categorieën fiscale of parafiscale maatregelen dit hoofdstuk niet van toepassing is. De datum van inwerkingtreding van de voorziene uitzondering moet in dat geval samenvallen met de datum waarop artikel 5 in werking treedt, en mag niet retroactief zijn.

Artikel 7

De Vlaamse regering past de bij decreet en de respectieve uitvoeringsbesluiten opgemaakte modellen van formulieren aan de euro aan.

HOOFDSTUK IV

Aanvragen voor subsidies, toelagen of voordelen ten laste van de Vlaamse begroting

Artikel 8

De aanvragen voor het verkrijgen van subsidies, toelagen of andere voordelen ten laste van de Vlaamse begroting, waarbij de invulling van geldbedragen is vereist, worden hetzij in euro, hetzij in Belgische frank ingediend.

De aldus in een aanvraag uitgedrukte keuze voor het gebruik van de euro is onherroepelijk ten aanzien van die aanvraag zelf, alsmede ten aanzien van alle daaropvolgende aanvragen, doch geldt afzonderlijk voor elke categorie van aanvragen, gesteund op dezelfde regelgeving en ingediend bij hetzelfde bestuur.

De aanvraag die niet voldoet aan de vereisten van dit artikel, is niet ontvankelijk.

De Vlaamse regering kan nadere modaliteiten bepalen in het kader van de toepassing van dit artikel. Ze kan onder meer en in de gevallen die ze nodig acht, nadere regels opleggen inzake de samenhang van de documenten, wat de muntkeuze betreft.

Artikel 9

De Vlaamse regering bepaalt uitdrukkelijk op welke categorieën subsidies, toelagen of voordelen

dit hoofdstuk van toepassing is, hetzij geval per geval, hetzij per sector. Ze kan dit hoofdstuk eveneens algemeen van toepassing verklaren.

De Vlaamse regering past in voorkomend geval de bij decreet en de respectieve uitvoeringsbesluiten opgemaakte modellen van formulieren aan de euro aan.

HOOFDSTUK V

Dubbele muntvermelding

Artikel 10

§ 1. De diensten van de Vlaamse regering en de Vlaamse openbare instellingen zijn ertoe gehouden, op voor het publiek toegankelijke plaatsen, bij de affichering van prijzen of tarieven, bestemd voor dat publiek, de dubbele muntvermelding in acht te nemen. Zij vermelden in dat geval de bedragen zowel in Belgische frank als in euro.

§ 2. De Vlaamse regering kan beslissen dat de aanslagbiljetten inzake fiscale of parafiscale maatregelen, met inbegrip van de aanslagbiljetten inzake heffingen, bijdragen of retributies, de dubbele muntvermelding in acht moeten nemen voor het erop vermelde eindbedrag. Dit bedrag wordt dan vermeld zowel in Belgische frank als in euro.

HOOFDSTUK VI

Slotbepalingen

Artikel 11

De Vlaamse regering wordt gemachtigd om alle in het kader van dit decreet en de Europese regelgeving betreffende de invoering van de euro noodzakelijke maatregelen te treffen, met inbegrip van het nemen van de nodige overgangsmaatregelen en het aanbrengen van wijzigingen aan de bestaande decreten en de respectieve uitvoeringsbesluiten.

De Vlaamse regering kan van de machtiging tot het wijzigen van de bestaande decreten, als bedoeld in het eerste lid, slechts gebruik maken vanaf 1 september 1998, gedurende de overgangsperiode, en na het verstrijken ervan, tot en met 30 juni 2002.

Artikel 12

De Vlaamse regering bepaalt de datum waarop elk van de artikelen van dit decreet in werking treedt.

Brussel, 19 mei 1998.

De minister-president van de Vlaamse regering,

LUC VAN DEN BRANDE

*De Vlaamse minister van Financiën, Begroting en
Gezondheidsbeleid,*

Wivina DEMEESTER-DE MEYER
